

ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰਾ ਭੋਜਨ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕਾਰਨ ਹੈ

ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕ ਭੋਜਨ ਦੀ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ ਇਕਲੌਤਾ ਦੇਸ਼ ਬਣਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਪੇਟ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੁਆਨਾ ਨੇ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ?

By [ਜੋਅ ਫੇਲਨ](#)

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ: 18 ਦਸੰਬਰ, 2025 ਸ਼ਾਮ 4:00 ਵਜੇ

ਇਸਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ। ਖੇਤਰਫਲ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਇਡਾਹੋ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਇੱਕ ਦੇਸ਼, ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਇੱਕ ਤੰਗ ਤੱਟਵਰਤੀ ਪੱਟੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭੀੜ-ਭੜੱਕੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਦੇ 85 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਵਾਲੇ ਅਭੇਦ ਮੀਂਹ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹਿੱਸੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਰਵਾਇਤੀ ਗਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਸਭਿਅਤਾ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ - ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦੇਣਾ।

ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਗੁਆਨਾ, ਇੱਕ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ ਜਿਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਲਗਭਗ 830,000 ਹੈ, ਨੇ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ: ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਭੋਜਨ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਭੋਜਨ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ।

ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਜਰਨਲ [ਨੇਚਰ ਫੂਡ](#) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੋਜ ਤੋਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 186 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਤੋਂ ਕਿੰਨੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੋਜਨ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਗੁਆਨਾ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਮੋਢੇ 'ਤੇ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 2,000 ਮੀਲ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ, ਕੈਰੇਬੀਅਨ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਹੇਠਾਂ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਕ੍ਰੈਡਿਟ: ਗੈਟੀ

ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਨ: ਇਕੱਲੇ ਗੁਆਨਾ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੱਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਭੋਜਨ ਸਮੂਹਾਂ - ਫਲ; ਸਬਜ਼ੀਆਂ; ਡੇਅਰੀ; ਮੱਛੀ; ਮਾਸ; ਫਲੀਦਾਰ, ਗਿਰੀਦਾਰ ਅਤੇ ਬੀਜ; ਅਤੇ ਸਟਾਰਚੀ ਮੁੱਖ ਭੋਜਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਜਾਰਜਟਾਊਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘੋ, ਅਤੇ ਤਸਵੀਰ ਸਾਫ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗੀ: ਸਥਾਨਕ ਚੌਲਾਂ, ਕਸਾਵਾ ਵਰਗੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਤਾਜ਼ੀ ਮੱਛੀ, ਫਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਪਜਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਸਟਾਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਗੁਆਨਾ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਗੁਆਨਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧੁਨਿਕ ਦੇਸ਼ ਵਾਂਗ ਵਪਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਚੀਜ਼ ਇਸਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪੇਸ਼ਣ ਸੰਬੰਧੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਨੁਸਖਾ

ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਿੰਨੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਹੈ, ਇਹ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਗੁਆਨਾ ਦੀਆਂ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸੀਮਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ, ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਅਤੇ ਸੂਰੀਨਾਮ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਆਬਾਦੀ ਇੱਕ ਤੁੱਟਵਰਤੀ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕੁੱਲ ਭੂਮੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਪੰਜ

ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਅੰਦਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਗੁਆਨਾ ਸ਼ੀਲਡ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਹੈ - ਇਹ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਰੇਨਫੋਰੈਸਟ ਦਾ ਇੱਕ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਗਠਨ ਹੈ, ਜੋ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨਮੋਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਗੁਆਨਾ ਦਾ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਪਹੁੰਚ। ਇਸਨੇ ਆਪਣੀ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਪਣੀ ਸੀਮਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਕੇ ਭੋਜਨ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਸਾਫ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਗੁਆਨਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਜੰਗਲ ਦੇ 85 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

"ਗੁਆਨਾ ਦੇ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਜਲਵਾਯੂ ਇਸਨੂੰ ਫਸਲ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਢੁਕਵਾਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ," ਯੂਕੇ ਦੇ ਗਲੋਸਟਰਸ਼ਾਇਰ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ [ਨਿਕੋਲਾ ਕੈਨਨ ਦੱਸਦੇ ਹਨ।](#)

ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ: ਇਹ ਦੇਸ਼ ਭੂਮੱਧ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਨੌਂ ਡਿਗਰੀ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਾਲ ਭਰ ਗਰਮੀ, ਭਰਪੂਰ ਬਾਰਿਸ਼, ਉੱਚ ਨਮੀ, ਅਤੇ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਐਮਾਜ਼ਾਨ ਨਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੁਆਰਾ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਪਜਾਊ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ।

ਗੁਆਨਾ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਨਦੀ, ਐਸੇਕਿਬੋ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਜੰਗਲੀ ਲੈਂਡਸਕੇਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਗਦੀ ਹੈ - ਫੋਟੋ ਕ੍ਰੈਡਿਟ: ਗੈਟੀ

ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਜਲਵਾਯੂ ਹੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਗਰਮ ਖੰਡੀ ਹਾਲਾਤ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਗਾਅਵੀ ਦੇਸ਼ ਭੋਜਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ

ਜੁੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਰਕ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਗੁਆਨਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੀਮਤ ਖੇਤੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਘੱਟ ਨਾਲ ਵੱਧ ਵਧਣਾ

ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਖੇਤੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮੋਨੋਕਲਚਰ - ਵਿਸ਼ਾਲ, ਇਕਸਾਰ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਗਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇੱਕਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ - ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਹੈ, ਗੁਆਨੀਜ਼ ਕਿਸਾਨ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਅੰਤਰ-ਫਸਲੀ ਕਰਦੇ ਹਨ - ਇੱਕੋ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਸਲਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਉਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਹਰ ਇੱਕ ਆਪਣੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਰੋਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਅਭਿਆਸ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੇ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਗੁਆਨਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੇਤੀ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਨਾਰੀਅਲ ਕਿਸਾਨ ਨੌਜਵਾਨ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਨਾਨਾਸ ਜਾਂ ਟਮਾਟਰ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਪੱਕਦੇ ਹਨ। ਮੱਕੀ ਅਤੇ ਸੋਇਆਬੀਨ ਇੱਕੋ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ: ਬੀਨਜ਼ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਨੂੰ 'ਫਿਕਸ' ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੱਕੀ ਸੀਜ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤ ਖਿੱਚਦੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਫਾਇਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅੰਤਰ-ਫਸਲੀ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਪੂਰਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ - ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਿਸਾਨ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਰਸਾਇਣਕ ਦਖਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀੜਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਧ ਰਹੇ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜੋਖਮ ਵੀ ਫੈਲਾਉਂਦਾ ਹੈ: ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਫਸਲ ਮੌਸਮ, ਕੀੜਿਆਂ, ਜਾਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਕਾਰਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਅਜੇ ਵੀ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅੰਤਰ-ਫ਼ਸਲੀ ਦੀ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕੋ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਕਈ ਫ਼ਸਲਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਉਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। - ਫੋਟੋ ਕ੍ਰੈਡਿਟ: ਗੈਟੀ

ਚੌਲ ਅਤੇ ਕਸਾਵਾ ਵਰਗੀਆਂ ਮੁੱਖ ਫ਼ਸਲਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਿਸਮ ਤੱਕ, ਇਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ - ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਗੁਆਨਾ ਨੇ ਚੁੱਪਚਾਪ ਜੋ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਹੁਣ ਮੁੜ ਖੋਜਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ: ਜੈਵ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਕੈਨਨ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, "ਇੰਟਰਕ੍ਰਾਪਿੰਗ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।" ਇਹ ਤਕਨੀਕ ਇਕੱਲੇ ਬਿਜਾਈ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਉਪਜ ਨੂੰ 1.2 ਤੋਂ 1.5 ਗੁਣਾ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, "ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਫਾਇਦਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ"।

ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕੋ ਥਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਉਪਜ ਨੂੰ ਨਿਚੋੜਨ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਰਿਸ ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਡੀ'ਹਿਸਟੋਇਰ ਨੇਚਰੇਲ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਦੇ ਨਸਲੀ-ਵਿਗਿਆਨ ਖੋਜਕਰਤਾ [ਡਾ. ਮਾਈਕਲ ਰੈਪਿੰਸਕੀ](#) ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ: "ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਕਹਾਵਤ ਹੈ: 'ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਅੰਡੇ ਇੱਕ ਟੋਕਰੀ ਵਿੱਚ ਨਾ ਪਾਓ।' ਮੁੱਖ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਇੱਕ ਵਿਭਿੰਨ ਸਟਾਕ ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ।"

ਕੇਲਾ ਉਦਯੋਗ ਨੇ ਇਹ ਸਬਕ ਬਹੁਤ ਅੱਖੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ। 'ਗ੍ਰੇਸ ਮਿਸ਼ੇਲ' ਕਿਸਮ 1950 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ਵ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਰਹੀ, ਜਦੋਂ ਫੁਸਾਰਿਅਮ ਵਿਲਟ - ਜਿਸਨੂੰ 'ਪਨਾਮਾ ਬਿਮਾਰੀ' ਦਾ ਉਪਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਨੇ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਕੈਵੇਂਡਿਸ਼ ਕੇਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਤਰਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਨੋਕਲਚਰ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਹੋਰ ਪੜ੍ਹੋ:

- [ਜੇ ਲੋਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਖਤਰਾ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਨਵੀਂ ਖੋਜ](#)
- [ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਭੋਜਨ ਬਾਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਿੱਥ, ਵਿਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ](#)
- [ਇਹ ਉੱਚ-ਤਕਨੀਕੀ ਰੋਬੋਟ ਫਾਰਮ ਸਾਡੀ ਭੋਜਨ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ](#)

ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ

ਗੁਆਨਾ ਦੀ ਫ਼ਸਲੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੇ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਜ਼ਾ ਨਾਲ ਬਹਾਲ ਕਾਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭੋਜਨ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਠੀਕ ਵਧਾਇਆ ਹੈ।

ਕੈਨਨ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ, "ਪਿਛਲੇ 60 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਜੈਵਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਪੱਧਰ ਘਟ ਰਿਹਾ ਹੈ।" ਮਾੜੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਬਣਤਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਧਾਰਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਤਿਅੰਤ ਮੌਸਮ ਪ੍ਰਤੀ ਘੱਟ ਲਚਕੀਲਾਪਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਆਨਾ ਨੇ ਇਸ ਜਾਲ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਹੁਣ 'ਪੁਨਰਜਨਮ ਖੇਤੀਬਾੜੀ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਸ਼ੂਪਨ ਨੂੰ ਫਸਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਲ ਭਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਜੀਵਤ ਜੜ੍ਹਾਂ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਕੇ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਰੀਕੇ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਤਨ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ।

"ਜੀਵਤ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਉਹ [ਕਾਰਬੋਹਾਈਡਰੇਟ] ਵੀ ਛੱਡਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸੂਖਮ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ," ਕੈਨਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। "ਇਹ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੇ ਸੜਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

ਨਤੀਜਾ ਇੱਕ ਗੁਣਕਾਰੀ ਚੱਕਰ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਮਿੱਟੀ ਵਿਭਿੰਨ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ ਜੋ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕੈਰੇਬੀਅਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਗੁਆਨਾ ਦਾ ਸਟੈਬਰੋਕ ਮਾਰਕੀਟ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਫਲਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਟ੍ਰੀਟ ਫੂਡ ਤੱਕ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਚਦੇ ਹਨ - ਫੋਟੋ ਕ੍ਰੈਡਿਟ: ਗੈਟੀ

ਨਨੁਕਸਾਨ?

ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੁਆਨਾ ਦਾ ਭੋਜਨ ਕਾਰਨਾਮਾ ਕਮਾਲ ਦਾ ਹੈ, ਮਾਹਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ, ਜਾਂ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਲੋੜੀਂਦਾ ਟੀਚਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਬਹਿਸ ਗੁਆਨਾ ਦੇ ਪਹੁੰਚ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਪਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ - ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪਣਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

"ਆਟਾਰਕੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ," ਲੰਡਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਿਟੀ ਸੇਂਟ ਜਾਰਜ ਵਿਖੇ ਫੂਡ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਐਮਰੀਟਸ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ [ਟਿਮ ਲੈਂਗ](#) ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। "ਇਸਦਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਤਲਬ ਅੰਦਰੂਨੀ ਆਬਾਦੀ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਦਮਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।" ਲੈਂਗ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਥਾਨਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭੋਜਨਾਂ ਲਈ ਸਿਹਤਮੰਦ ਵਪਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ।

ਲੈਂਗ ਦੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੀ ਦੁਰਲੱਭਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਨੇਚਰ ਫੂਡ ਸਟੱਡੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੀਨ ਅਤੇ ਵੀਅਤਨਾਮ ਵਰਗੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪਾਵਰਹਾਊਸ ਸੱਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਭੋਜਨ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਸੱਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਪੰਜ ਜਾਂ ਵੱਧ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਜਾਂ ਘੱਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਅਮਰੀਕਾ ਚਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਯੂਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਨੂੰ।

ਨੀਦਰਲੈਂਡਜ਼ ਦੀ ਉਟਰੇਕਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਊ ਭੋਜਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, [ਹੇਨਸ ਰਨਹਾਰ](#), ਲੈਂਗ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਕੋਈ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਗੋਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

"ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਭੋਜਨ ਉਤਪਾਦਨ ਵਧੇਰੇ ਟਿਕਾਊ ਹੋਵੇਗਾ," ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਉਪਜਾਊ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੱਚੀ ਸਥਿਰਤਾ ਲਈ, ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਬਦਲਾਅ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭੋਜਨ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਕਮੀ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੋਂ ਪੌਦਿਆਂ-ਅਧਾਰਤ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਵੱਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤਬਦੀਲੀ।

ਸਬਕ, ਬਲੂਪ੍ਰਿੰਟ ਨਹੀਂ

ਤਾਂ, ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਗੁਆਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਪਹਿਲਾਂ, ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੋ, ਨਾ ਕਿ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਗੁਆਨਾ ਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਅਣਉਚਿਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਾਡਲਾਂ ਨੂੰ ਥੋਪਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਥਾਨਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਫਸਲਾਂ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਹੈ। ਰੈਪਿੰਸਕੀ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ "ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਫਸਲਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ," ਇੱਕ ਤਰਜੀਹ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਸੱਚ ਹੈ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਇਸਦੀ ਨਕਲ ਕਰ ਸਕੇ।

ਦੂਜਾ, 'ਵਿਭਿੰਨਤਾ' ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ। ਸਰਾਲ-ਫਸਲ। ਉਪਜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੁਆਨਾ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਫਸਲ ਘੱਟ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਸਮੁੱਚੀ ਲਚਕਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਤੀਜਾ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰੋ। ਗੁਆਨਾ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ - ਇਸ ਲਈ ਸਿੰਚਾਈ, ਡਰੇਨੇਜ, ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਲੰਬੀਆ ਕਲਾਈਮੇਟ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਜਲਵਾਯੂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ [ਜੈਸਿਕਾ ਫੈਂਜੋ ਨੇ](#) ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, "ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਹੱਦ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।"

ਗੁਆਨਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਸਟਾਲ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੋਰਾ, ਇੱਕ ਲੰਮਾ, ਪਤਲਾ ਹਰੀ ਬੀਨ ਅਤੇ ਗੁਆਨੀਜ਼ ਪਕਵਾਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸਾ ਹੈ - ਫੋਟੋ ਕ੍ਰੈਡਿਟ: ਗੈਰੀ

ਸ਼ਾਇਦ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਆਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਤ ਸਰੋਤਾਂ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ ਦੇਸ਼ ਸਥਾਈ ਭੋਜਨ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਰਬਾਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਰਣਨੀਤਕ ਸੋਚ ਅਤੇ ਸਮਾਰਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਭੋਜਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਭਵਿੱਖ

ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ - [ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ](#) ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭੂ-ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤਣਾਅ ਤੱਕ - ਗੁਆਨਾ ਦਾ ਮਾਡਲ ਹੋਰ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨੇ ਅਨਾਜ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਸਪਲਾਈ ਚੇਨ ਕਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਟੁੱਟ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੌਮਾਂ ਆਪਣੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦੇਣ ਲਈ ਝਿਜਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਪਰ ਗੁਆਨਾ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ-ਤਕਨੀਕੀ ਹੱਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਜਦੋਂ ਵਿਭਿੰਨਤਾ, ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੈਂਗ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦਾ ਹੈ: "ਇੱਕ ਟਿਕਾਊ ਅੰਦਰੂਨੀ ਭੋਜਨ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਭੋਜਨ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਗੁਆਨਾ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਟੀਚਾ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਟੀਚਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੋਰ ਪੜ੍ਹੋ:

- [6 'ਸਿਹਤਮੰਦ' ਭੋਜਨ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਅਹਿਸਾਸ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਲਟਰਾ-ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਹਨ](#)
- [ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ 1% ਲੋਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਖੁਰਾਕ ਖਾ ਰਹੇ ਹਨ।](#)
- [ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ \(ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ\) ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ](#)

[ਜੇਮ ਫੇਲਨ](#)

[ਪੱਤਰਕਾਰ](#)

ਜੇਮ ਇੱਕ ਫ੍ਰੀਲਾਂਸ ਪੱਤਰਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਕੰਮ ਸਾਇੰਟਿਫਿਕ ਅਮਰੀਕਨ, ਦ ਆਬਜ਼ਰਵਰ, ਵਾਈਸ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਜੀਓਗ੍ਰਾਫਿਕ ਵਿੱਚ ਛਪਿਆ ਹੈ।

BBC

Science Focus

ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪਰਾਈਵੇਟ ਨੀਤੀ ਕੁਕੀਜ਼ ਨੀਤੀ ਚਾਲ - ਚਲਣ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਗਾਹਕੀਆਂ

ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਤਰਜੀਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰੋ

